

Huddesinfektion

Ett bildspel av:

**Ingela Lennström leg.
sjuksköterska, adjunkt
&**

**Monica Bergqvist med. dr., leg.
sjuksköterska, adjunkt**

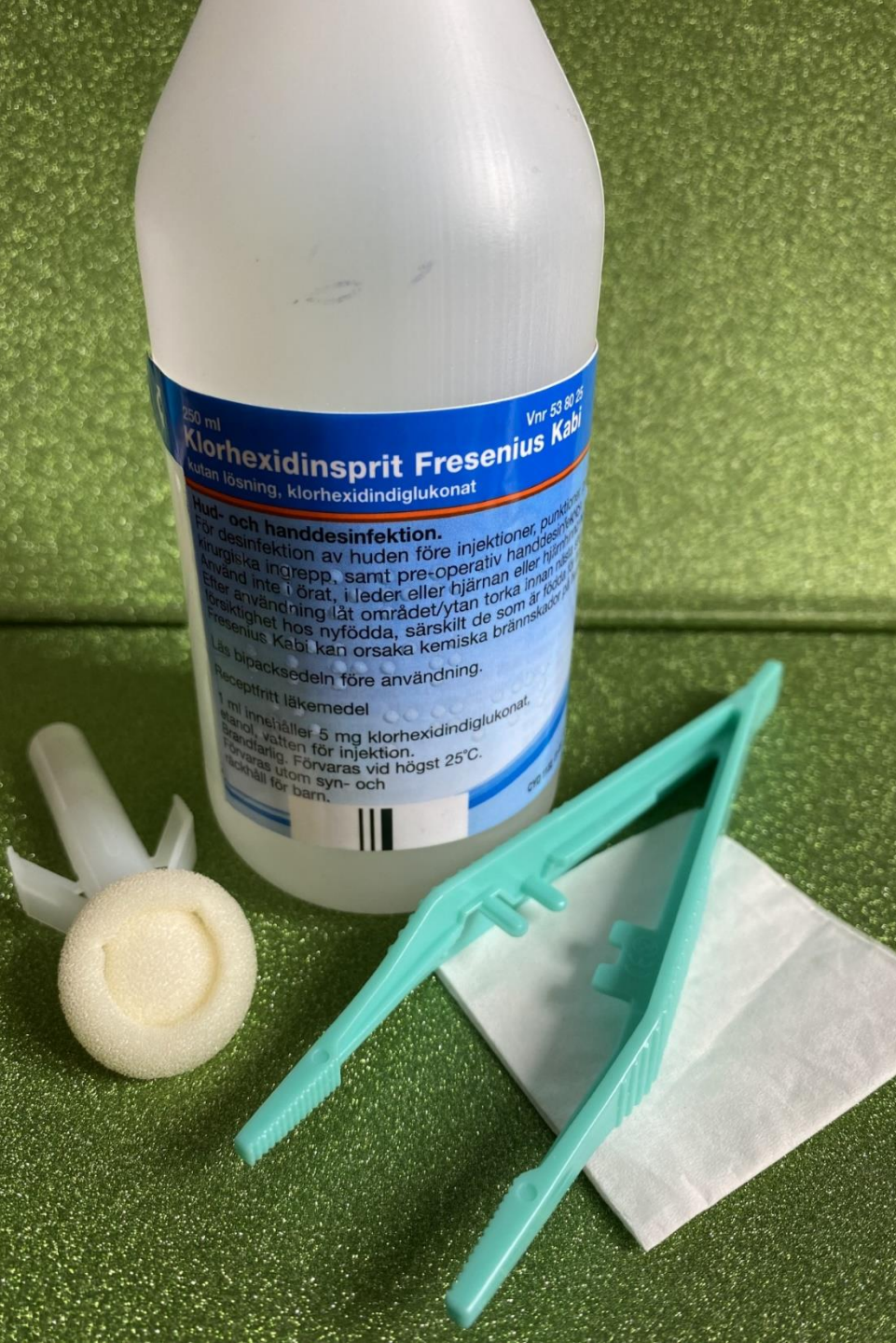
Varför huddesinfektion?

Syftet är att minska antalet
hudbakterier och svampar för
att på så sätt förebygga och
minska risken för infektion

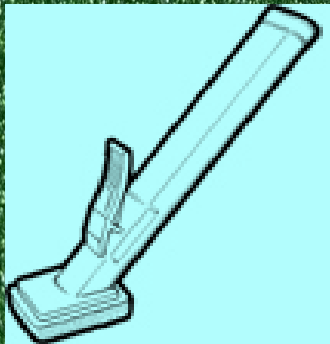
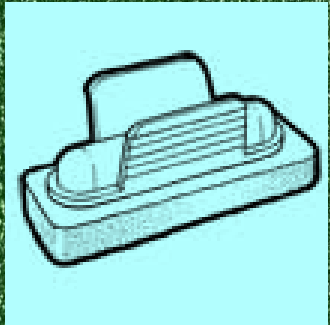
När ska huden desinficeras?

- Före punktion av huden
- Före kateterinläggning via huden
- Vid omläggning av katetrar som passerar genom huden (PVK, CVK m.fl.)
- Före kirurgiska ingrepp

Material

- Vanligtvis används klorhexidinsprit 5 mg/ml eller 20 mg/ml, som är en blandning av Klorhexidindiglukonat och etanol.
- Om patienten inte tål klorhexidin kan etanol 70 % användas
- Medel utan klorhexidin har dock ingen långtidseffekt.
- Klorhexidinsprit 20 mg/ml är ett desinfektionsmedel som kan användas vid moment där en starkare desinficering är önskvärd. Denna finns i form av applikator.

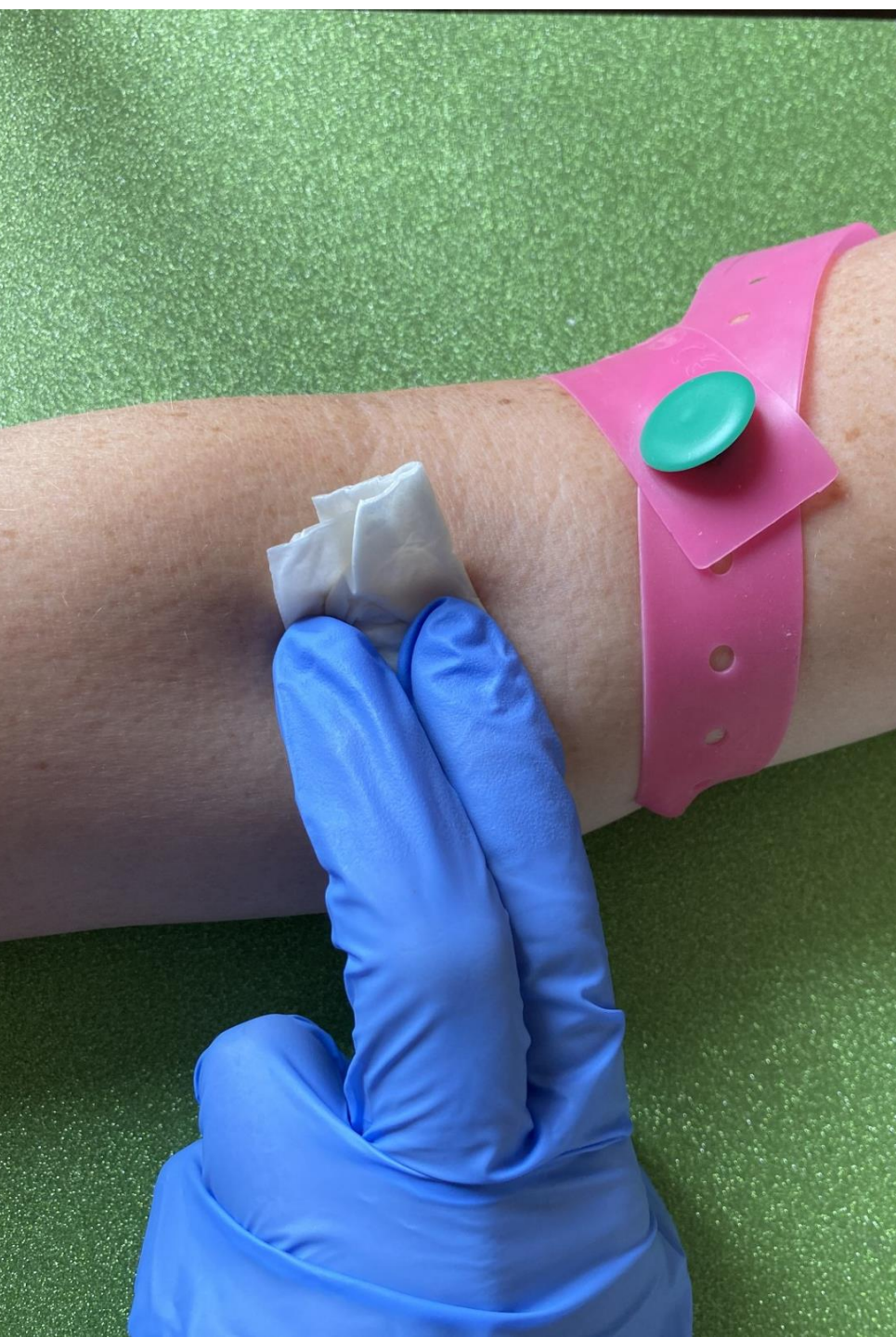

Applikator

Indikationer

- Användas för desinficering av hud före invasiva medicinska ingrepp.
- En applikator kan innehålla 1-26 ml klorhexidinsprit 20 mg/ml.
- Valet av applikator beror på ingrepp och läkares bedömning.

HUR?

- Effekten av huddesinfektionen beror på en kombination av den mekaniska bearbetningen, medlets inverkningsstid och dess styrka.
- Använd en aseptisk teknik, ett desinficerat hudområde ska inte vidröra med något osterilt (händer, handskar).
- Använd rikligt med desinfektionsmedel, rengör mekaniskt (gnugga, gnida) och låt alltid huden lufttorka.
- Klorhexidin har en kvarvarande anti-bakteriell effekt som kan kvarstå i upp till 48 timmar beroende på medlets styrka, den mekaniska bearbetningen och torktiden.

Metoder för olika ingrepp och patienter

- Risken för infektion varierar beroende på typen av ingrepp varför tillvägagångssättet för hudinfektion kan variera.
- Exempelvis är risken för infektion liten vid en injektion men större vid ett kirurgiskt ingrepp.
- Infektionskänsliga områden som t.ex. leder, benmärg kräver särskilt tillvägagångssätt.
- Vissa patientgrupper kan vara extra infektionskänsliga (patienter med nedsatt immunförsvar) och därför kan patientgruppen som behandlas avgöra tillvägagångssättet av desinfektionen.
- Följ alltid lokala och patientspecifika föreskrifter

Blodprover

- Det saknas evidens för nyttan av huddesinfektion vid ven- och kapillärprovtagning.
- Eftersom det inte heller finns evidens för motsatsen desinficeras huden inom sjukvården som en säkerhetsåtgärd.
- Om patientens hud är smutsig tvätta först med tvål och vatten.
- Använd i första hand Klorhexidinsprit 5 mg/ml.

Blodprov

Venprovtagning

- ✓ Desinficera mekaniskt stickområdet i minst 5 sek och låt lufttorka minst 30 sekunder.
- ✓ Vidrör inte den desinficerade ytan.

Blododling

- ✓ Extra viktigt med hudinfektion för att inte kontaminera odlingen med bakterier från patient eller provtagare

Kapillärprovtagning

- ✓ Desinficera stickområdet och låt lufttorka
- ✓ Vidrör inte den desinficerade ytan

Subcutan och intramuskulär injektion

- Det saknas evidens för nyttan av huddesinfektion vid subkutan och intramuskulär injektion.
  - Inom sjukvården finns många patienter med nedsatt immunförsvar och därför utförs huddesinfektion som regel.
  - Undantag kan ibland göras.
- Vaccinationer ges ibland utan huddesinfektion. Det är varje vårdgivare och den ordinerande läkaren som avgör om huden bör desinfekteras före vaccination.
- vid subkutan injektion av t. ex. insulin, antikoagulantia eller smärtstillande läkemedel är huddesinfektion inte alltid nödvändig

Injektioner

- ✓ Desinficera stickområdet med Klorhexidinsprit 5 mg/ml.
- ✓ Låt huden lufttorka.
- ✓ Vidrör inte den desinficerade ytan.

Perifer venkateter (PVK)

- Vid inläggning av PVK ska huddesinfektion genomföras
- Använd i första hand Klorhexidinsprit 5 mg/ml. eller 20 mg/ml.
- Rengör mekaniskt, gnid fram och tillbaka eller cirkulärt med ordentligt genomblöt kompress under minst 5 sekunder. Rengör insticksstället och hela den hudyta som kommer att hamna under förbandet
- Det saknas evidens för exakt hur lång tid huden behöver gnidas, men 5 sek. bedöms vara tillräckligt.
- För att alkoholen ska hinna verka ska huden vara fuktig minst 30 sekunder.
- Låt huden lufttorka. Hud som är blöt ska inte stängas in under förbandet då det kan orsaka hudirritation och svårighet att fästa förbandet.
- Vidrör inte det desinficerade insticksstället.
- Vidrör den hudyta som kommer att hamna under förbandet så lite som möjligt.

Centrala infarter

- Vid omläggning och nålsättning ska huddesinfektion genomföras.
- Använd i första hand Klorhexidinsprit 5 mg/ml eller 20 mg/ml.
- Gnid med ordentligt genomblöta kompresser under minst 30 sek. Rengör insticksstället och hela den hudyta som kommer att hamna under förbandet.
- Rengör även katetern och suturvingen vid CVK och PICC-line
- Det saknas evidens för hur lång tid huden behöver gnidas. Men huden ska vara fuktig minst 2 minuter.
- Låt huden lufttorka. Hud som är blöt ska inte stängas in under förbandet då det kan orsaka hudirritation och svårighet att fästa förbandet
- Vidrör inte det desinficerade området om inte sterila handskar används.

Desinfektionen kan istället utföras i två omgångar.

- Gnid med ordentligt genomblöta kompresser under minst 15 sekunder, låt huden lufttorka och upprepa därefter samma procedur igen. Huden ska vara fuktig i minst 2 minuter totalt.

Exempel på andra infarter där hud-desinfektion ska utföras.

Central dialyskateter (CDK)

Artärkateter

Peritonealdialyskateter

Midlinekateter

Huddesinfektion inför kirurgiska ingrepp

- Innan ett kirurgiskt ingrepp ska huddesinfektion genomföras.
- Använd i första hand Klorhexidinsprit 5 mg/ml eller 20 mg/ml.

Med Klorhexidinsprit 5 mg/ml

- ✓ Gnid området med ordentligt genomblöta kompresser och steril tvättpeang. Börja vid incisionsstället (där snittet ska läggas) och sedan ut mot sidorna i en stor hudyta med marginal större än operationsområdet.
- ✓ Desinficera i minst 2 minuter.
- ✓ Låt huden lufttorka.

Med Klorhexidinsprit 20 mg/mL

- ✓ Använd steril förfylld engångsapplicator.
- ✓ Gnid området upp och ned över incisionsstället minst 30 sekunder. Öka därefter området till en hudyta med marginal större än operationsområdet.
- ✓ Huden ska vara fuktig minst 2 minuter.
- ✓ Låt huden lufttorka.

Huddesinfektion inför punktion i infektionskänslig vävnad

- Infektionskänslig vävnad är områden där en infektion lättare uppstår eller där en infektion kan vara svårbehandlad. Ex. ledpunktion, pleurapunktion, lumbapunktion och benmärgspunktion.
- Tillvägagångssättet kan skilja sig åt mellan olika punktioner. Följ lokala och specifika anvisningar.

Allmänt gäller:

- ✓ Använd Klorhexidinsprit 5 mg/mL eller 20 mg/mL.
- ✓ Området ska tvättas med god marginal ifrån insticksstället.
- ✓ Rikligt med desinfektionsmedel ska användas.
- ✓ Området ska rengöras mekaniskt
- ✓ Om lokalbedövning ska ges tvättas området två gånger både före och efter bedövningen.
- ✓ Huden bör vara fuktig i minst 2 minuter totalt.
- ✓ Låt huden lufttorka.

Ett bildspel av Ingela Lennström
leg. sjuksköterska, adjunkt &
Monica Bergqvist med. dr., leg.
sjuksköterska, adjunkt